

مقدمه:

بیش از سه دهه از شناخت اچ‌آی‌وی و بیماری ایدز می‌گذرد. اثرات سوء اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی ایدز بر جوامع بشری و به ویژه اثر بر سلامت انسان باعث شده است تا ایدز مورد توجه دانشمندان قرار گیرد. امروزه پیشرفت‌های زیادی در عرصه تشخیص و درمان این بیماری حاصل شده است. مطالعه متن زیر کمک می‌کند تا ضمن آشنایی با کلیات ایدز، با بخشی از خدمات ارائه شده در کشور در مقابل این بیماری آشنا شویم.

ایدز چیست؟

ایدز مرحله نهایی بیماری است که توسط ویروسی به نام اچ‌آی‌وی (ویروس نقص ایمنی انسانی) ایجاد می‌شود. این ویروس به سلول‌های دفاعی بدن حمله نموده، بتدریج قدرت دفاعی بدن را ضعیف می‌کند. به طوری که فرد به انواع عفونت‌ها و سرطان‌ها مبتلا شده و در نهایت از پای در می‌آید. از زمان ورود اچ‌آی‌وی به بدن، تا شروع بیماری ایدز ممکن است بیش از ۱۰ سال طول بکشد. در این مدت فرد ظاهر سالم داشته و می‌تواند به کار و فعالیت ادامه دهد ولی احتمال انتقال ویروس به دیگران وجود دارد.

اچ‌آی‌وی چگونه وارد بدن می‌شود؟

راه‌های انتقال اچ‌آی‌وی عبارتند از:

• تماس جنسی بدون استفاده از کاندوم با فرد مبتلا

• استفاده مشترک از وسایل تزریق و یا سایر ابزار تیز و برنده مثل تیغ و سوزن خالکوبی

• دریافت خون و فرآورده‌های خونی آلوده

• انتقال از مادر مبتلا به نوزاد طی حاملگی، زایمان و شیردهی

اچ‌آی‌وی از طریق تماس‌های معمولی مثل دست دادن، درآغوش گرفتن، روبوسی کردن، عطسه و سرفه، استفاده از ظروف و وسایل غذاخوری مشترک، استفاده از استخر، توالت و حمام مشترک و نیش حشرات منتقل نمی‌شود. پس نیازی نیست تا مبتلایان را از سایر افراد جدا کرده و یا از زندگی اجتماعی محروم کنیم.

کاندوم مهم‌ترین وسیله پیشگیری از انتقال اچ‌آی‌وی از طریق جنسی است.

چگونه از خود در برابر اچ‌آی‌وی محافظت کنیم؟

ایدز خاص افراد یا گروه‌های خاصی از جمعیت نیست و هر فردی در هر سنی می‌تواند به آن مبتلا شود اگر از خود در برابر اچ‌آی‌وی محافظت نکند. راه‌های پیشگیری از ابتلای به آن عبارتند از:

- خویشتن‌داری در زمان مجرد
- وفاداری به همسر
- استفاده از کاندوم در تماس جنسی با افراد مبتلا و افراد در معرض خطر ابتلا
- پرهیز از مصرف مواد مخدر و یا محرک
- پرهیز از استفاده از وسایل تیز و برنده مشترک

مثل وسایل تزریق، تیغ اصلاح، سوزن خالکوبی

• پیشگیری از ابتلای نوزاد به اچ‌آی‌وی با مصرف داروهای ضد ویروس در طی دوران بارداری، به همراه سایر مراقبت‌های لازم برای مادران مبتلا

مواد مخدر، الکل و شیشه، قدرت تصمیم‌گیری را مختل نموده و فرد را در معرض خطر رابطه جنسی محافظت نشده قرار می‌دهد.

اچ‌آی‌وی چگونه تشخیص داده می‌شود؟

فرد مبتلا به اچ‌آی‌وی ممکن است برای مدت طولانی هیچ علامتی از بیماری نداشته باشد. به همین علت تنها راه تشخیص آن، انجام آزمایش خون از نظر اچ‌آی‌وی است. اچ‌آی‌وی آزمایش تشخیصی اختصاصی دارد و در آزمایش‌های متداول انجام شده مشخص نمی‌شود.

انجام آزمایش اچ‌آی‌وی به جز در موارد اهدای خون و اهدای عضو اجباری نیست و فرد باید با رضایت اقدام به آزمایش نماید. توصیه می‌شود تا قبل و بعد از آزمایش، فرد تحت مشاوره قرار گیرد. مشاوره برای افزایش آگاهی، کمک به ایجاد رفتارهای جنسی سالم، آماده کردن فرد برای پذیرش نتیجه احتمالی آزمایش و انجام پیگیری‌های بعدی کمک کننده خواهد بود.

نکته مهم دیگر این که، از زمان ورود ویروس به بدن تا زمان تشخیص با آزمایش خون، ممکن است چند

